

Søren Vilbys tale ved Syddansk Universitets årsfest

Taler

Søren Vilby
Bestyrelsesformand for Syddansk
Universitet

Dato

25. oktober 2024

Sted

Auditorium 45, Syddansk
Universitet, Campusvej 55, 5230
Odense

1 Kære regionsrådsformand, borgmestere, gæster, alumner, samarbejdspartnere,

Kære medarbejdere, studerende og bestyrelse

5 Velkommen til SDU's årsfest 2024. Jeg har glædet mig meget til denne festlige og traditionsrige aften.

Jeg er glad for, at så mange af jer er kommet i aften. Jeg opfatter det som opbakning til SDU's – og universiteternes – bærende rolle i samfundet: Fri
10 forskning, fri undervisning, akademisk frihed. Fokus på det lange sigte uden hensyntagen til kortsigtede interesser. Fokus på det vi ikke ved, at vi ikke ved. Modet til at udforske; udfordre; udtrykke.

Lad mig give et eksempel på fri og langsigtet forskning:

15

Vi besidder en guldgrube her på SDU. Det er ikke en pengetank fyldt med guldmønter. Men noget langt mere værdifuldt. Nemlig verdens ældste register med oplysninger om tvillinger født i Danmark helt tilbage fra 1870.

20 Hvordan kan data om 85.000 danske tvillinger være værdifuldt, tænker I?

Hvad skal vi bruge den viden til?

Det har jeg glædet mig til at fortælle.

25

For det er en fantastisk historie om, hvordan nysgerrig og uafhængig forskning gør en direkte og meget konkret forskel i menneskers liv. Måske endda for nogen af jer til stede i aften.

35 Det danske tvillingeregister kom til Odense i 1971 med nogle af de første læger, som blev ansat på byens nye universitet. I takt med at dygtige medarbejdere løbende har udbygget og digitaliseret registret, er det blevet en guldgrube af viden for danske og internationale forskere. Og har gjort SDU verdensførende på flere områder.

Takket være SDU's tvillingedata har vi i dag kortlagt en række af de gener, der er med til at afgøre, hvem der rammes af brystkræft, diabetes eller psykiske lidelser.

40 Ny viden der bruges konkret, når sygdomme i dag skal diagnosticeres og behandles.

45 Tvillingedata har også givet vores forskere mulighed for at søge svar på, hvad der er hemmeligheden bag et langt og godt liv. Det endelige svar venter vi dog stadig spændt på.

Da to unge læger for 70 år siden sendte breve til landets 800 præster for at skaffe de første data til registret, havde de ingen anelse om den guldgrube af viden, der ville komme ud af deres dedikation.

50 At deres metoder ville blive afgørende brikker i et globalt videnskabeligt puslespil om sygdomme, levevilkår og aldring. Og deres iver efter at skaffe valide data, ville hjælpe med svar på de helt store spørgsmål i menneskelivet.

55 For mig er det bare én af mange fortællinger på SDU om, hvordan den nysgerrige, uafhængige og tålmodige forskning bærer samfundet fremad.

Det er også en fortælling om, hvordan dansk, syddansk, forskning og forskningsbaseret uddannelse – når den er bedst – er i verdensklasse.

60 Og en fortælling om, at SDU – og universiteterne generelt – rummer store værdier, som vi skal passe godt på.

65 På SDU er vi optaget af at værne om de akademiske værdier og passe godt på den nysgerrige og uafhængige forskning. Og sikre, at den formidles dygtigt videre til studerende og samfundet.

Det er sådan vi skaber værdi for og med samfundet – det er sådan, vi skaber

70 dansk forskning i verdensklasse – og gør fremtiden lysere.

75 På SDU uddanner vi de dygtigste mennesker til fremtidens foranderlige
arbejdsmarked.

Og det er, når dygtige studerende og engagerede undervisere mødes, at
universitetet skaber noget helt særligt. Næmlig værdiskabende og kompetente
80 dimittender, der bidrager i mange år til samfundsudviklingen og værdiskabelsen
i en stadig mere kompleks verden.

På universiteterne uddanner vi nye generationer af kritiske og selvstændige
individer, som ikke lader sig manipulere. Og det kræver noget helt særligt af
85 vores studerende i dag, at navigere sikkert gennem nye teknologier, sociale
mediers påvirkning, præstationspres og politiske forandringer.

Derfor er det glædeligt med succeshistorier, som den om vores dygtige lektor i
European Studies og statskundskab – Jaume Castan Pinos – der er blevet kåret
90 til en af Danmarks bedste undervisere.

Han bruger engagerende undervisningsmetoder og han lykkes med sin
undervisning i en grad, så de studerende beder om ekstra læsestof og
uddannelsen European Studies i Sønderborg er blandt de uddannelser på SDU,
95 som har mindst frafald.

100 Det er et godt mål at sikre, at fremtidens generationer bliver klogere end os, der
er samlet her til årsfest i aften. Men det kommer ikke af sig selv.

Milepælene står i kø på SDU. Det seneste år har vi:

105

Indviet Nyt Sund – et studie- og forskningsmiljø, der vil bane vejen for nye
fremskridt i sundheden og i samfundet.

110 Åbnet Mærsk McKinney Møller instituttet 2.0, der bygger videre på de
banebrydende robotresultater, der hidtil er skabt på det institut – herunder et
meget fint samarbejde med erhvervslivet som gerne må udbygges.
Taget første spadestik til vores LSP-satsning på storrobotter på Odense Havn.
Været repræsenteret Ved OL i Paris hvor seks SDU-studerende i år deltog. Alle
gjorde en imponerende indsats, og to af vores jurastuderende – Niclas
115 Kirkeløkke og Michala Møller kom hjem med henholdsvis en guld- og en
bronzemedalje. Sådan!
Og i dag kan vi melde to store nyheder ud, som kommer til at præge udviklingen
i regionen og samfundet de næste mange år.

120

Det vil rektor Jens komme ind på om et øjeblik.

125

På trods af universiteternes vigtige rolle – og åbenbare værdiskabelse – er vi
under pres fra flere sider. Og derfor er det så vigtigt, at vi sammen passer godt på
vores universiteter og sikrer rammerne for dem.

130 Vi insisterer på, at videnskabelig tradition for fri forskning, undervisning og
udvikling er vigtigste støttepiller for vores samfund. Tiden er ikke til at læne sig
tilbage:

Jeg vil derfor gerne komme med en klar opfordring til vores politikere:

135

Lad os stå sammen om at passe godt på vores universiteter.

Lad os sikre det allerhøjeste globale kvalitetsniveau af vores forskning,
uddannelser og dimittender.

140

Og for at være konkret: Tiderne kalder på en ny ambitiøs forskningsstrategi – så
dansk forskning fortsat kan bære vores samfund fremad og hjælpe med
løsninger på store udfordringer.

145

Det er da sund fornuft at fastholde dansk forskning position i toppen af den

internationale forskning, det tror jeg, vi er vi enige om. Men det kommer ikke af sig selv. Det kræver investeringer og det kræver klare mål og valg for dansk
150 forskning, innovation og teknologiudvikling –

Skal forskningen bekæmpe klimakrisen, skabe erhvervsudvikling, levere viden og velfærd til befolkningen eller lidt af det hele? Det håber jeg, vi på universiteter og politikerne skal tale meget mere om, og beslutte, i den
155 kommende tid.

Vi må ikke læne os tilbage – men frem. Vores opgave er at forme fremtiden. Og på SDU fortsætter vi ufortrødent med at realisere vores klare ambitioner om at udvikle dygtige dimittender og skabe banebrydende forskningsresultater.
160

Jeg vil gerne, på bestyrelsens vegne, takke hele SDU's organisation – alle ansatte og studerende – for den store, vedholdende og flotte indsats, som I præsterer – det er imponerende og noget I som jeg, kan være stolte af.

165 Jeg vil også, igen på bestyrelsens vegne, takke rektor Jens Ringsmose, prorektor Helle Waagepetersen og universitetsdirektør Thomas Buchvald Vind for med stor flid, dygtighed og ordentlighed at stå i spidsen for SDU. Det er en fornøjelse at samarbejde med jer, både om nye store projekter, og de langsigtede målsætninger i universitetets strategi.
170

Og så vil jeg dedikere et stort tillykke til årets æresdoktorer og prismodtagere, som vi også er samlet for at fejre i dag.

Tusind tak for ordet og rigtig god årsfest.
175

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript
180

Tags

Festtale

Relateret

Jens Ringsmoses tale ved Syddansk Universitets årsfest
25. oktober 2024
185

Nanna Dideriksens tale ved Syddansk Universitets årsfest

25. oktober 2024

Peter Bros tale ved Syddansk Universitets årsfest
25. oktober 2024

190

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/soren-vilbys-tale-ved-syddansk-universitets-arsfest>

195

200

205

210

215

220